

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2019 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie w II Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Przemysław Pałka
Protokolant:	p.o. sekr. sąd. Katarzyna Bogusz-Trojanowska

bez udziału oskarżyciela publicznego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 22 listopada 2018 roku, 31 stycznia, 9 kwietnia, 30 maja, 31 lipca, 6 września, 24 października 2019 roku sprawy

Ł. Ż., syna M. i M. z domu R., urodzonego (...) w I.

obwinionego o to, że:

jako Prezes spółki A. N.: (...), będąc płatnikiem składek w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą pod nazwą (...) w S., do dnia wystąpienia z wnioskiem o ukaranie, tj. do 26 lipca 2018 roku nie dopełnił obowiązku opłacania składek na:

I. ubezpieczenie społeczne za okres:

- składka za miesiąc 07. 2017 r., termin płatności 16.08.2017 r., w wysokości 6678,70 zł należności głównej powiększonej o odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia zapłaty, **czym popełnił wykroczenie określone w art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (DzU 2017, poz. 1778, ze zm.);**

II. ubezpieczenie zdrowotne za okres:

- składka za miesiąc 07. 2017 r., termin płatności 16.08.2017 r., w wysokości 1632,59 zł należności głównej powiększonej o odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia zapłaty, **czym popełnił wykroczenie określone w art. 98 ust. 1 pkt 1a i ust. 3 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (DzU 2017, poz. 1778, ze zm.);**

III. Fundusz Pracy i FGŚP za okres:

- składka za miesiąc 07. 2017 r., termin płatności 16.08.2017 r., w wysokości 536,06 zł należności głównej powiększonej o odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia zapłaty, **czym popełnił wykroczenie określone w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (DzU 2018, poz. 1265, ze zm.) w zw. z art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (DzU 2017, poz. 1778, ze zm.)**

I. obwinionego Ł. Ż. uznaje za winnego zarzucanych mu wykroczeń i za to na podstawie art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. DzU 2019, poz. 300, z późn. zm.), art. 98 ust. 1 pkt 1a i ust. 3 w zw. z art. 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. DzU 2019, poz. 300, z późn. zm.) i art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (j.t. DzU 2019, poz. 1482 z późn. zm.) w zw. z art. 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. DzU 2019, poz. 300, z późn. zm.), opierając wymiar kary o art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. DzU 2019, poz. 300, z późn. zm.) w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierza mu karę grzywny w wysokości 1.000 (jednego tysiąca) złotych;

II. na podstawie art. 121 § 1 k.p.w. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia obwinionego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania w całości.

UZASADNIENIE

Na podstawie zgromadzonego i ujawnionego w toku rozprawy głównej materiału dowodowego ustalono następujący stan faktyczny:

Ł. Ż. uchwałą nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., z dnia 29 lipca 2016 r. i wchodzącą w życie z dniem powzięcia, powołany został do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o. z siedzibą w S., uprawnionym do jej samodzielnej reprezentacji (k. 21, k. 25). Był też jedynym wspólnikiem spółki. Funkcję Prezesa Zarządu pełnił do 19 kwietnia 2018 r. (k. 26-28)

Spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS: (...), ubiegając się o zezwolenie na prowadzenie apteki ogólnodostępnej, złożyła wniosek o spełnieniu warunków określonych w art. 99-101 ustawy z 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne, przedkładając oświadczenie kandydata na kierownika apteki ogólnodostępnej dotyczące podjęcia się pełnienia tej funkcji oraz dokumenty potwierdzające posiadania stosownych uprawnień. W dniu 6 października 2016 r. (...) - (...) Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny udzielił przedsiębiorcy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej o nazwie B. (...) APTEKA położonej w miejscowości (...) - (...) S., ul. (...), gm. S. (k. 29-30).

Na podstawie umowy z 9 stycznia 2015 r. obsługę kadrowo-księgową (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. pełniła (...) sp. z o.o. z siedzibą w B., której prezesem zarządu była A. M., natomiast osobą w rzeczywistości kierującą spółką – jej mąż K. M. (1). (...) sp. z o.o., zgodnie z zakresem umowy, zobowiązana była ustalać wysokość składek ZUS i sporządzać deklaracje, sporządzać listy płac i karty przychodów pracowników, prowadzić pracownicze akta osobowe i sprawy kadrowe. (...) upoważniona była także do przesyłania dokumentów rozliczeniowych do ZUS i US drogą elektroniczną w imieniu zleceniodawcy (k. 39-42).

W okresie od 1 lutego 2017 r. do 30 czerwca 2017 r. przez płatnika składek – (...) sp. z o.o. do ubezpieczeń społecznych został zgłoszony A. S.. Płatnik A. złożył w dniu 26 lipca 2017 r. dokumenty rozliczeniowe: ZUS DRA za lipiec 2017 r. – deklaracje rozliczeniową i ZUS RCA za lipiec 2017 r. – imienny raport miesięczny o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach, w których rozliczono wypłacone A. S. wynagrodzenie po ustaniu – w dniu 30 czerwca 2017 r. – jego zatrudnienia.

Pismem z 26 kwietnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. Inspektorat w S. poinformował Ł. Ż. jako prezesa (...) sp. z ograniczoną odpowiedzialnością o postępowaniu zmierzającym do złożenia w sądzie wniosku o ukaraniu grzywną za popełnienie wykroczenia określonego w art. 98 ust. 1 pkt 1a w związku z art. 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, polegającego na niedopełnieniu ustawowego obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia w łącznej wysokości 21 239, 42 zł, w tym składek na ubezpieczenia społeczne za okres 03.2017 – 07.2017 w kwocie 14 503,41 zł, składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres 03.2017 – 07.2017 w kwocie 3 832, 59 zł, składek na Fundusz Pracy i FGŚP za okres 03.2017 – 07.2017 w kwocie 1 258, 42 zł.

Płatnik pouczony został, jako podejrzany o popełnienie wykroczenia, o przysługujących prawach i obowiązkach i jednocześnie wezwany do złożenia wyjaśnień. Do dnia 25 lipca 2018 r. płatnik nie zgłosił się do Inspektoratu ZUS na okoliczność przesłuchania w zakresie stawianego zarzutu popełnienia wykroczenia oraz nie przystąpił do spłaty przedmiotowych należności (k. 6). Pomimo zobowiązania się do złożenia korygujących dokumentów rozliczeniowych i wniosku o ratalną spłatę zadłużenia Ł. Ż. jako prezes (...) sp. z o.o. nie wywiązał się z przedmiotowych zobowiązań do dnia 26 lipca 2018 r. (k.144v-145).

W tym samym dniu Zakład Ubezpieczeń społecznych wystąpił do Sądu Rejonowego w Szczytnie z wnioskiem o ukaranie Ł. Ż. obwinionego o to, że będąc płatnikiem składek, jako jedyny wspólnik (...) SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ (...) w S., prowadzący działalność gospodarczą pod ww. Spółką, do dnia wystąpienia z wnioskiem o ukaranie, tj. do 26 lipca 2018 r. nie dopełnił obowiązku opłacania składek na:

ubezpieczenie społeczne za okres: składka za miesiąc lipiec, termin płatności 16 sierpnia 2017 r., w wysokości 6 678,70 zł należności głównej powiększonej o odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia zapłaty, tj. o wykroczenie z art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,

ubezpieczenie zdrowotne za okres: składka za miesiąc lipiec 2017 r., termin płatności 16 sierpnia 2017 r., w wysokości 1 632,59 zł należności głównej powiększonej o odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia zapłaty, tj. o wykroczenie z art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,

Fundusz Pracy i FGŚP za okres: składka za miesiąc lipiec 2017 r., termin płatności 16 sierpnia 2017 r., w wysokości 536,06 zł należności głównej powiększonej o odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia zapłaty, tj. o wykroczenie z art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Analiza zgromadzonych dowodów doprowadziła do jednoznacznego przyjęcia, że obwiniony dopuścił się zarzucanych wykroczeń.

W ocenie Sądu za wiarygodne należało uznać: zeznania świadka E. B. – pracownika ZUS w S. (k. 144-145), dowód z dokumentu w postaci dokumentacji przedstawionej przez ZUS, w tym wyliczenie zadłużenia na ubezpieczenie społeczne (k. 7), na ubezpieczenie zdrowotne (k.8), na Fundusz Pracy i FGŚP (k. 9) za okres lipiec 2017 r.; dokumentu zgłoszeniowego (...) wystawionego przez płatnika składek (...) SP. Z O.O. (NIP: (...)) zgłaszającego do ubezpieczeń społecznych od 1 lutego 2017 roku A. S. (k. 124-124v), pism z (...) Oddział w O. Inspektorat w S. i z II Oddziału w W. informujących o okresie zgłoszenia przez płatnika składek (...) sp. z o.o. do ubezpieczeń społecznych A. S. (k. 65, k. 123), a także w postaci pisma z (...) Oddział w O. Inspektorat w S. informującego o złożonych w dniu 26 lipca 2017 r., przez płatnika (...) sp. z o.o. za lipiec 2017 r., deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i imiennym raporcie miesięcznym o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach, w których to dokumentach rozliczono wypłacone wynagrodzenie po ustaniu zatrudnienia A. S. (k.138).

Także wyjaśnienia obwinionego, w części w których nie negował faktu, że w lipcu 2017 r., był prezesem (...) sp. z o.o., a więc wyjaśnienia znajdujące potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym w postaci kopii uchwały nr (...)Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. o. o. z siedzibą w K. z dnia 29 lipca 2016 r. w sprawie powołania Członka Zarządu jak i uchwały nr (...)Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. o. o. z siedzibą w S. z dnia 19 kwietnia 2018 roku w sprawie odwołania Członka Zarządu, Sąd uznał za w pełni wiarygodne.

Mając na względzie ustawowy obowiązek ZUS w zakresie rzetelności i kompletności informacji gromadzonych na kontach ubezpieczonych i płatników, tym samym procesowe znaczenie tych informacji (art. 34 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) brak było, w ocenie Sądu, jakichkolwiek podstaw do podważania wiarygodności dokumentacji ZUS i zgromadzonych informacji z punktu widzenia ich prawidłowości. Strona nie podważała autentyczności tych dokumentów i prawdziwości informacji w nich zawartych a także legalności i prawidłowości czynności, w związku z którymi dokumenty te zostały sporządzone.

Obwiniony nie kwestionował wiarygodności dokumentacji ZUS także w złożonym przez siebie do prokuratury zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przez A. M. i K. M. (1) przestępstwa oszustwa oraz wykroczeń polegających na nieodprowadzeniu przez A. M. i K. M. (1) składek na ubezpieczenia A. S. jak też podania nieprawdziwych danych dotyczących istnienia podstawy prawnej w postaci umowy o pracę w zgłoszeniu A. S. do ZUS przez spółkę (...) (k. 53-58).

Wyjaśnienia obwinionego w części wskazującej na pełnienie w okresie od lutego 2017 r. do lipca 2017 r. funkcji Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o., jak też zgromadzone dowody w postaci zeznań świadka, dowody z dokumentów, ujawnione w trybie art. 76 § 1 k.p.w., potwierdzają fakt, że obwiniony, mając ustawowy obowiązek terminowego uiszczenia składek nie dopełnił tego obowiązku i nie uiszczył składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w okresie i wysokości wskazanych we wniosku o ukaranie.

Obwiniony nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. Na etapie postępowania sądowego wyjaśnił, że A. S., co do którego ZUS naliczał składki nie był zatrudniony na podstawie umowy w spółce (...) w czasie, w którym obwiniony pełnił funkcje prezesa tej spółki, twierdząc jednak przy tym, że umowę o pracę z A. S. podpisał K. M. (1) w imieniu obwinionego nie posiadając do tego stosownego pełnomocnictwa z jego strony, jak też, że zgłoszenie A. S. jako pracownika (...) sp. z o.o. nastąpiło bezpodstawnie. Obwiniony dodał, że z uwagi na brak porozumienia z A. S. co do jego wynagrodzenia nie zgodził się na zatrudnienie A. S. a jedynie na jego prace na zasadzie „konsultingowej usługi” (k.74), jego oddelegowania czy też umożliwienia pracy A. S. jako pracownikowi K. M. (1), na zasadach outsourcingu (k. 133).

Obwiniony podkreślił, że nie odbierał pracy A. S. w A. jako jego zatrudnienia w spółce z uwagi na przeświadczenie, że A. S. na rzecz A. świadczy jedynie „usługi na zasadzie outsourcingu” (k. 133). Obwiniony dodał, że umowa outsourcingu pomiędzy nim a K. M. (1) była umową ustną, przy czym wynagrodzeniem dla podmiotu kierującego A. S. do wykonywania pracy w firmie (...) miał być procent z zysku wypracowany przez A., nigdy jednak nie określony i nie wyliczony, z uwagi na brak otrzymywania sprawozdań finansowych od K. M. (1) – zarządzającego spółką (...) sp. z o.o. (k. 133-133v).

Obwiniony dodał, że gdyby wiedział, że apteka (...) jest nierentowna, to natychmiast rozwiązałby umowę outsourcingową. Jednocześnie obwiniony podniósł, że do momentu złożenia przez A. S. wypowiedzenia o pracę w marcu 2017 r. nie wiedział o tym, że A. S. od lutego 2017 r. nie otrzymywał od K. M. (1) pieniędzy za pracę (k. 133). Obwiniony wyjaśnił, że o fakcie zatrudnienia A. S. w spółce (...) dowiedział się z otrzymanego pisma z ZUS w kwietniu 2018 r.

Należy wskazać więc, w okresie od 30 kwietnia 2018 r., tj. od otrzymania pisma ZUS w sprawie niedopełnienia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i FGŚP za okres marzec – lipiec 2017 r., do daty złożenia wniosku o ukaranie, tj. do 26 lipca 2018 r., próba wyjaśnienia sprawy ze strony Ł. Ż. – prezesa (...) sp. z o.o., skończyła się jedynie ustaleniem w ZUS danych dotyczących pracownika za którego istniał ustawowy obowiązek terminowego uiszczenia składek. (k. 74v). Nie może w tym miejscu ująć uwagi przepis art. 83 ust. 1 pkt 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przyznający organowi rentowemu kompetencje do wydawania decyzji w przedmiocie ustalenia płatnika składek jak i przepis art. 38a ust. 1 ustawy opisujący porządek czynności z tym związanych (wyrok SO w Olsztynie z 9 maja 2019 r., IV U 789/18, Lex nr 2691107).

Sąd nie obdarzył przymiotem prawdy wyjaśnień obwinionego w zakresie w jakim zaprzecza on swojemu sprawstwu. Zdaniem Sądu stanowią one jedynie rezultat przyjęcia przez obwinionego określonej linii obrony. Uznać trzeba jednak, że prawem obwinionego jest złożenie w sprawie takich wyjaśnień, jakie uznaje on za najbardziej korzystne z punktu widzenia swojej obrony. Jednocześnie tak długo obwiniony może skutecznie w ten sposób realizować swoje uprawnienia procesowe, jak długo nie popadnie w sprzeczność z obiektywnie ustalonymi w oparciu o przeprowadzone dowody faktami, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 28 stycznia 1998 r., II AKa 230/97, OSA z 1999 r., nr 11-12, poz.89).

Obwiniony w okresie poprzedzającym przypisane mu zaniechanie w miesiącu lipcu 2017 r., w trakcie a także w czasie następującym po, był prezesem spółki, jedynym współnikiem spółki a zatem jednoosobowym organem reprezentującym spółkę oraz jednoosobowym zgromadzeniem współników, w związku z czym był także płatnikiem składek ZUS (w rozumieniu art. 98 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), zgłoszonego do ubezpieczeń społecznych pracownika A. S.. W zasadzie irrelevantnym z punktu widzenia zarzucanych obwinionemu wykroczeń pozostawało to, czy zgłoszenie A. S. do ZUS jako pracownika (...) sp. z o.o. było przejawem otrzymanego (ustnego) upoważnienia (polecenia) ze strony obwinionego dla K. M. (1) (k. 82), dorozumianej akceptacji ze strony obwinionego zachowań zarządzającego apteką (k. 81v) czy też emanacją oszukańczych – jak twierdzi obwiniony – zachowań K. M. zarządzającego firmą (...) i prowadzącą obsługę kadrowo-księgową spółki (...).

Firma (...) – sp. z o.o., pełniąca na podstawie umowy z 9 stycznia 2015 r. obsługę kadrowo-księgową A., nie była „osobą obowiązana” w rozumieniu delictum proprium czynów określonych w art. 98 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Poza zakresem uprawnienia, ale też i wiedzy na ten temat obwinionego, było uiszczanie składek do ZUS w imieniu A. (k. 132v).

Pracownik A. S., zgłoszony przez prezesa spółki A. na stanowisko kierownika apteki ogólnodostępnej (k. 133, 140), działał na jej rzecz i w jej imieniu, także w zakresie reprezentacji apteki na podstawie udzielonego mu pełnomocnictwa do składania wniosków dotyczących refundacji sprzedanych leków. Naturalnym i oczywistym jest, że A. S. zatrudniony wcześniej w aptece (...) sp. j., której sukcesorem stała się apteka o nazwie B. (...) spółki (...), z tym momentem rozpoczął pracę u nowego pracodawcy. Przynajmniej formalnie zaświadcza o tym brak odmiennych postanowień odnośnie podstawowych obowiązków stron stosunku pracy przy uwzględnieniu braku pisemnej umowy o pracę lub pisemnego potwierdzenia ustaleń co do rodzaju i warunków umowy o pracę przed dopuszczeniem pracownika do pracy.

Przechodząc do merytorycznej słuszności przypisanych oskarżonemu czynów należy stwierdzić, że wszystkie wykroczenia stypizowane w art. 98 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych mają charakter indywidualny właściwy. Ich sprawcą może być jedynie płatnik, zdefiniowany w art. 4 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz osoba zobowiązana do działania w imieniu płatnika. Nie ma wątpliwości co do tego, że odpowiedzialności na podstawie przepisu art. 98 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, lege non distinguente, podlega osoba zobowiązana, nie zaś ten, kto, co prawda zajmuje się sprawami majątkowymi płatnika, ale obowiązku wykonywania czynności związanych z ubezpieczeniami nie ma, jak też taka osoba, która nie będąc zobowiązana podjęła się takich czynności z własnej inicjatywy (J. Lachowski, w: Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz, pod red. J. Wantucha-Rekowskiego, Warszawa 2015).

Analizowane wykroczenia mają charakter formalny. Czynność sprawcza wykroczenia z art. 98 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych polega na „nieopłaceniu składek”, co przez użycie liczby mnogiej nie oznacza zawężenia podstawy odpowiedzialności karnej przez wyłączenie z jej granic odpowiedzialności wystąpienia jednego przedmiotu czynności wykonawczej. W ocenie SN prawodawca używa liczby mnogiej dlatego, że w danym przypadku uważa jej zastosowanie za trafniejsze pod względem językowym i logicznym (uchwała SN z 21 listopada 2001 r., I KZP 26/01, w: OSNKW 2002, nr 1-2, poz. 4).

Składki na ubezpieczenia społeczne to składki: rentowe, emerytalne, wypadkowe oraz chorobowe. W świetle regulacji art. 98 ust. 3 w zw. z art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przedmiotem czynności wykonawczej czynu z art. 98 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym, są również składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz składki zdrowotne.

Wykroczenie polegające na niedopełnieniu, przez płatnika składek albo osobę zobowiązaną do działania w imieniu płatnika, obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w przewidzianym terminie jest wykroczeniem z zaniechania popełnionym w wyniku naruszenia obowiązku określonego działania. Sprowadza się ono do zignorowania obowiązku uiszczenia wymaganych należności w wyznaczonym czasie, przy czym zachowaniem podlegającym ocenie jest zaniechanie mające miejsce w czasie, w którym płatnik dysponował możliwością terminowego dopełnienia

obowiązku (K. Ślebza, J. Bosonoga, Odpowiedzialność płatnika składek za obliczanie, potrącanie i przekazywanie składek na ubezpieczenia społeczne, *Ius Novum* 2016, nr 3, s. 289.).

Do znamion wykroczeń z art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie należy jednak utrzymywanie stanu kryminalnej bezprawności. Nie są to wykroczenia trwałe (T. Starski, Glosa do postanowienia SN z 25 maja 2010 r., I KZP 4/10, w: *Gd. St. Prawn. – Przegl. Orzec.* 2011, nr 5, s. 151).

Wykroczenia opisane w art. 98 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zgodnie z zasadą ekwiwalencji można popełnić zarówno umyślnie jak i nieumyślnie.

Przechodząc do procesu subsumcji ustawowej określoności czynów zabronionych z art. 98 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych na grunt rozpatrywanej sprawy, skonstatować trzeba, że Ł. Ż. jako Prezes Zarządu spółki A. N.: (...), będąc płatnikiem składek w związku z prowadzonym podmiotem gospodarczym /przedsiębiorstwem/ spółką pod nazwą (...) SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ w S., przez ich nieopłacenie naruszył wynikający z ustawy obowiązek opłacania składek w określony sposób, a więc w przewidzianym przepisami terminie.

Sąd rozważył wynikającą z wyjaśnień obwinionego okoliczność, że był przeświadczony o tym, że w lipcu 2017 r. nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia pracownika A. S.. Nieuświadomienie sobie przez obwinionego, wypełniającego przedmiotowe znamiona czynów zabronionych z art. 98 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, że jest podmiotem zdolnym do ich popełnienia, pozostaje w zakresie błędu co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego z konsekwencjami w zakresie aspektu intelektualnego. Występujący po stronie obwinionego *error facti* nie zwalnia go jednak od odpowiedzialności za przypisane mu wykroczenia. Zgodnie bowiem z art. 7 § 2 k.w. nie popełnia wykroczenia umyślnego, kto pozostaje w błędzie co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego. Wykroczenia stypizowane w art. 98 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych mogą być jednak popełnione, zgodnie z art. 5 k.w., umyślnie lub nieumyślnie.

Obwiniony popełnił czyn zabroniony wskutek naruszenia, jako Prezes Zarządu spółki A., reguł ostrożności dotyczących pieczy nad sprawami majątkowymi spółki, a więc naruszenia reguł poddanych reglamentacji ustawodawcy jak i wynikających z doświadczenia życiowego i gromadzonej w praktycznym działaniu wiedzy kauzalnej – z punktu widzenia reguł ostrożnego postępowania mających charakter obiektywny, granice których wyznacza hipotetyczny normatyw sumiennego, mającego wiedzę i doświadczenie wymagane w danych okolicznościach i posługującego się umiejętnie właściwymi instrumentami zarządczymi, prezesa zarządu spółki.

Postępowanie Ł. Ż., przechodzącego do porządku dziennego nad kwestią ustaleń co do faktu i formy zatrudnienia pracującego w firmie (...) kierownika apteki tudzież podmiotu dokonującego jego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i mającego odprowadzać zań wymagane składki, odbiegało od wyznaczonego obiektywnego standardu ostrożnego i starannego zachowania prezesa spółki, będącego jej jedynym współnikiem, z przypisaną mu i wymaganą od niego kontrolą kierowniczą nad całokształtem działalności firmy.

Kwestia zatrudnienia A. S. w formie outsourcingu pracowniczego, jego rodzaju, formy, czasu trwania, wynagrodzenia dla sprzedającego usługę – mając na uwadze cywilistyczną zasadę swobody umów – ograniczona została w korespondencji mailowej, w czasie relewantnym z punktu widzenia koincydencji winy i czynów obwinionego, do zdawkowej sugestii o możliwość outsourcingu A. S. na drodze formalnej (k. 34).

Sąd przyjął, że wspomniana nieostrożność – bez potrzeby i w zasadzie bez możliwości dokonywania absolutnie pewnych ustaleń w kwestii wartości kauzalnej owej nieostrożności w realizację znamion czynu zabronionego – w znacznym stopniu zwiększyła oceniane *ex post* ryzyko popełnienia przez obwinionego zarzuconych mu czynów zabronionych (J. Giezek, *Zasady odpowiedzialności karnej*, w: *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz*, pod red. J. Giezka, Warszawa 2007, s. 79.).

Odnośnie subiektywnej strony wykroczeń z art. 98 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przypisanych obwinionemu, Sąd nie miał wątpliwości, że obwiniony, nie przewidując możliwości popełnienia czynów zabronionych, popełnił je w sytuacji, w której – obiektywnie rzecz biorąc – mógł przewidzieć możliwość ich popełnienia.

W kwestii winy oskarżonego, dostrzec należy, że kryteria jej stopniowania mają swój ontologiczny i normatywny komponent. Chodzi więc o poczynienie ustaleń odnośnie tego, jaką możliwością sytuacyjną dysponował sprawca odnośnie dopasowania swojego zachowania do standardu postępowania, gwarantującego w danej sytuacji ochronę dla dobra prawnego będącego przedmiotem ochrony naruszonej przez sprawcę normy sankcjonowanej, z uwzględnieniem dynamiki sytuacji, czasu na podjęcie decyzji, dostępnych w czasie czynu informacji (P. Zakrzewski, Stopniowanie winy w prawie karnym, Warszawa 2016, passim). Sąd uznał, że w chwili podejmowania przez obwinionego inkryminowanych mu zachowań miał on możliwość ich niepodjęcia, zachowania się w sposób pozytywnie wartościowany.

W odniesieniu z kolei do personalnej możliwości zachowania się przez sprawcę tak, jak w określonych warunkach wymagało od niego prawo, Sąd przyjął, że żadna z cech sprawcy, uwzględniając jego poziom intelektualny, stan wiedzy nie wpływała negatywnie na podmiotową możliwość rozpoznania przezeń znaczenia czynu ani też, przy uwzględnieniu normalnej sytuacji motywacyjnej, posiadania umiejętności dokonywania wyboru, stopnia odporności na bodźce zewnętrzne, pokierowania swoim postępowaniem.

Ujmując rzecz konkluzywnie, zasadnym jest zatem twierdzenie, że obwiniony jest sprawcą przypisanych mu wykroczeń, a nie jedynie czynów zabronionych. Jego czyny są bezprawne (naruszają normę sankcjonowaną i nie zostały popełnione w okolicznościach wyłączających bezprawność), karalne (realizują wszystkie znamiona czynu zabronionego i nie zostały popełnione w okolicznościach wyłączających karalność), karygodne (są czynami społecznie szkodliwymi), są to również czyny zawinione przez obwinionego (popełnione w sytuacji, w której sprawca mógł postąpić zgodnie z nakazem zawartym w normie prawnej, nie zachodzi w stosunku do niego żadna z ustawowych lub pozaustawowych okoliczności wyłączających winę). Stopień zawinienia wyznaczają: rozpoznawalność sytuacji – zarówno w sferze faktycznej, jak i w płaszczyźnie jej prawnego wartościowania, możliwość przeprowadzenia prawidłowego procesu motywacyjnego i podjęcia decyzji o postąpieniu zgodnie z nakazem prawa oraz zdolność do pokierowania swoim postępowaniem. Ocena tych okoliczności prowadzi do wniosku, iż obwinionemu można postawić zarzut, że w czasie swoich bezprawnych, karalnych i społecznie szkodliwych czynów nie dostosował się do zabraniającej danego zachowania normy prawnej.

Sąd wymierzył obwinionemu karę za wszystkie zbiegające się wykroczenia kierując się dyspozycją przepisu art. 9 § 2 k.w.

W myśl art. 9 § 1 i 2 k.w., jeżeli czyn zarzucany obwinionemu wyczerpuje znamiona wykroczeń określonych w dwóch lub więcej przepisach ustawy, stosuje się przepis przewidujący najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów, zaś jeżeli jednocześnie orzeka się o ukaraniu za dwa lub więcej wykroczeń, wymierza się łącznie karę w granicach zagrożenia określonych w przepisie przewidującym najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów. Sąd przyjął za podstawę wymiaru kary art. 98 ust. 1 pkt 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wymierzając obwinionemu karę Sąd kierował się dyrektywami wymiaru kary określonymi w art. 33 k.w. Przy wymiarze kary, jako okoliczność łagodząca, Sąd wziął pod uwagę dotychczasową niekaralność obwinionego i stopień jego winy będący zarzucalnością popełnionych czynów co do okoliczności towarzyszących ich procesowi decyzyjnemu. Jako okoliczność obciążającą uznano natomiast wysokość zaległych składek oraz fakt, że obwiniony nawet w części nie dokonał spłaty tych zaległości. Sąd wymierzył obwinionemu karę grzywny w wysokości 1.000 zł

Kara grzywny w tej wysokości jest w ocenie Sądu karą sprawiedliwą i adekwatną, zarówno do stopnia społecznej szkodliwości czynów, jak i zawinienia obwinionego. Pozostaje także w zakresie jego możliwości majątkowych. Winna

również spełnić oczekiwaną rolę w zakresie prewencji ogólnej jak i szczególnej. Niniejsze postępowanie oraz orzeczona kara będzie dla obwinionego właściwą nauką życiową i zdaniem Sądu sprawi, że w przyszłości nie wejdzie on w konflikt z prawem.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 121 § 1 k.p.w. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k.